

וכשמכבדין לאורה בכוס חלב לא יוכל לומר שאינו רוצה לשתות משום דאינו צמא. דחלב שותין גם שלא לצמאון ויתחשב שאינו רוצה להתכבד ולכבד, לכן מחשיבין זה למשקה שמכבדין בו כחמר מדינה, אבל המיני סאדע אין שותים אותם אלא לצמאון וכשיכבדו אותו במשקה סאדע והוא אינו צמא ולא ישתה לא יתחשב לאינו רוצה להתכבד ולכבד לכן אף לדידהו אין להחשיב זה למשקה דחמר מדינה ואין לקדש ולהבדיל עליהן.

ובעצם גם בטיי ובחלב רק בדוחק גדול יש לסמוך עליהו ולהבדיל ולקדש עליהם וגם בעה"ש שם כתב שרק מפני הדחק יש מקילין על טיי וחלב ובמ"ב ס"ק כ"ד כתב שאין לקדש ולהבדיל על חלב בשם הברכ"י, ואדות טיי לא הזכיר משמע שגם על טיי אין לקדש ולהבדיל, וכן ודאי מן הראוי לעשות, ובפרט שבמדינתנו מצוי יין אבל מ"מ אם נודמן שאין לו יין ולא שום משקה אחר אלא טיי וחלב יכול לסמוך על המקילין בהבדלה והקידוש יהיה על הפת. ולענין טיי וחלב מה עדיף לפ"מ שבארתי בטעם המתירין נמצא שטיי עדיף, אך אולי מצד החשיבות חלב עדיף, ולכן אין בידי להכריע מה עדיף לו בשעת הדחק. אבל במיני סאדע גם בשעה"ד לא יקדש ולא יבדיל עליהו.

ידידו,

משה פיינשטיין

סימן עו

בדבר להוציא חגורה שרוצה לחגור על בגדיו בעת התפלה ע"י שיחגור על המכנסים

כ"ז תשרי תשכ"ג.

מע"כ ידידי מר משה גבריאל סטעפנסקי שליט"א.

הנה ללבוש חגורה ע"ג חגורה מפורש בשבת דף נ"ט בקמרא עילוי המינא שפרשיי בשם תלמידי רבינו יצחק בתשובת ר' אשי תרי המיני קאמרת דהא ודאי משוי הוא ואסור וכן מסיק רש"י לדינא וכן סברי התוס' שם ופסקו כן הרא"ש והמרדכי שם, וכן פסק הרמ"א בסימן ש"א סעיף ל"ז והב"י הביא עוד ראשונים שסברי שאסור הב"ח כתב שגם הרי"ף והרמב"ם סוברים לאיסור עיי"ש, ורק כשיש בגד מפסיק ביניהם סברי התוס' שם שמותר וכן פסק הרמ"א, ולכן ללבוש חגורה על המכנסים שיש

בחול נהגו לאסור אף כשאירעו ימים אלו בשבת אף שאיכא הטעם להתיר בשביל שהכל בביהכ"נ והחי יתן אל לבו גם בשבת זו משום לא פלוג.

וברגלים שגי' יש הטעם שהתירו בשבת שהרי גם ביו"ט הכל בביהכ"נ ומ"מ אסרו הוא משום שבכל רגל איכא יום קבוע להזכרת גשמות ולא ראו שיהיה צורך ביותר מיום אחד ברגל. זהו הטעם הנכון להמנהג.

עכ"פ למעשה בכל ימים שאין אומרין בהם תחנון אין אומרים תפלת מלא על המתים ורק שבת ויום אחרון מכל רגל הקבועים לזה וביו"ט אומרים. וכשחלין הימים שא"א בהם תחנון בשבת גמי אין אומרים וכן כשיש חתונה וברית. וכן כשמברכין ונתדש אין אומרים אף שלא שייך הטעם דלא פלוג דהא ליכא זה בחול, וצ"ע בהטעם ואולי הוא לפרסומא ביותר.

ידידו מוקירו,

משה פיינשטיין

סימן עח

במיני משקה של סאדע וכרומה אם יש להבדיל עליהן כרין חמר מדינה

מע"כ ידידי מוהר"ר נתן גדליה נאדעל שליט"א.

בדבר המשקאות של מיני סאדע אם יש להם דין חמר מדינה לקדש בשחר ולהבדיל עליהן, הנכון לע"ד דהן כמים בעלמא דאף ששותין אותם גם בסעודות החשובות ומכבדין בהם אבל הוא רק כשתיית מים לצמאון ולהתקרר כימים החמים ובשעה החם להם, והכבוד בהם הוא גי' רק כשצריכין לזה וגם כמים צונגין מכבדין כשצריכין להם. וחשיבות משקה הוא שאין השתיה מחמת שצריכים להם לצמאם אלא שותים אותם אף בלא צורך לגופם אלא בשביל כבוד הסעודה וכבוד האורחים, דאין שום אדם שותה יין וי"ש ושכר לצמאו דע"ז שותין מים שיותר עדיפי אלא רק לכבוד בעלמא שותין אותן ואלו המינים נקראים בשם משקה וחמר מדינה, ואף המתירין לקדש ולהבדיל על טיי מתוק עיין בעה"ש סימן ערב סעי' י"ד נראה שבטיי דרך העולם שמכבדין ושותים זה אף שאין צריכים כלל לשתות אלא מפני הכבוד ולכן מחשיבים זה למשקה אף שלכאורה הם מים ממש. המתירין גם על חלב אולי הוא מחמת שחלב שותין שלא לצורך צמאון